Erdal Öz

KIRMIZI BALON

bir çocuk öyküsü

CAN ÇOCUK

7 YAŞ ve ÜSTÜ

Kapaktaki ve içteki fotoğraflar *Albert Lamorisse*'in *Kırmızı Balon* adlı filminden alınmıştır.

Erdal Öz

KIRMIZI BALON

CAN ÇOCUK

ÇOCUK KİTAPLARI DİZİSİ

Yayın Yönetmeni
Erdal Öz

Dizgi
Gülay Yıldız

Düzelti
Fulya Tükel

Montaj
Mine Sarıkaya

Kapak Düzeni
Semih Özcan

İç Baskı
Eko Basımevi

Kapak Baskı
Çetin Ofset

Cilt
Eko Ofset

Basım Tarihleri
1. basım: 1990
2. basım: 1999
3. basım: 2002
4. basım: 2003

ISBN 975-510-143-8
© Erdal Öz / Can Yayınları Ltd. Şti. (1990)

Erdal Öz
KIRMIZI BALON

ÇOCUK ROMANI

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
web sayfamız: http://www.canyayinlari.com
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

ERDAL ÖZ'ÜN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI

BİR GÜN YİNE ALLI TURNAM / *gezi izlenimleri*
GÜLÜNÜN SOLDUĞU AKŞAM / *anı*
HAVADA KAR SESİ VAR / *öykü*
KANAYAN / *öykü*
ODALARDA / *roman*
SULAR NE GÜZELSE / *öykü*
YARALISIN / *roman*
CAM KIRIKLARI / *öyküler*
DEFTERİMDE KUŞ SESLERİ / *anı*

çocuk kitapları

ALÇACIKTAN KAR YAĞAR
BABAM RESİM YAPTI
DEDEM KORKUT ÖYKÜLERİ
KIRMIZI BALON

Erdal Öz, 26.3.1935'te doğdu. Devlet memuru olan babasıyla birlikte Türkiye'nin değişik yerlerini dolaştı. Ortaokulu Antalya'da, liseyi Tokat'ta bitirdi. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde başladığı hukuk eğitimini Ankara Hukuk Fakültesinde tamamladı. İstanbul'da üniversite çevresindeki arkadaşlarıyla birlikte *a dergisi*'ni çıkardı. İlk öykü kitabı *Yorgunlar*'ı (1960), 'a dergisi yayınları' arasında yayınladı. Sonra ilk romanı *Odalarda* (1960) 'Varlık Yayınları' arasında çıktı. 12 Mart darbesiyle birlikte siyasal görüşlerinden dolayı tutuklandı. O dönemin izlerini taşıyan kitaplar yazdı. *Yaralısın* adlı romanı, önce 1973'te *Cumhuriyet* gazetesinde tefrika edildi, sonra 1974'te kitap olarak çıktı. Bu roman Macaristan'da, Almanya'da, Hollanda'da, Suriye'de ve Makedonya'da da basıldı. *1975 Orhan Kemal Roman Ödülü*'nü aldı. *Kanayan* (1973) adlı öykü kitabı, *Deniz Gezmiş Anlatıyor* (1976) adlı anı kitabı, aynı konunun genişletilerek işlendiği *Gülünün Solduğu Akşam* (1986) adlı anı kitabı, *Havada Kar Sesi Var* (1987) adlı öykü kitabı, *Allı Turnam* (1976) adlı gezi izlenimleri ve *Odalarda* (1995) adlı yeni romanı, *Sular Ne Güzelse* (1997) adlı öykü kitabı çıktı. Bu kitapla 1998 yılı Sait Faik Öykü Ödülü'nü aldı. 1975-1981 yılları arasında *Arkadaş Kitaplar* adlı 'çocuk edebiyatı dizisi'ni yönetti. 1981 yılında *Can Yayınları*'nı kurdu. Çocuklar için de iki kitap yazdı: *Kırmızı Balon* (1990) ve *Alçacıktan Kar Yağar* (1982).

KIRMIZI BALON

Küçük Paskal, hergünkü mavi kazağıyla evinden çıktı. Mavi uzun pantolonunun bir dizi aşınıp açılmıştı. Küçük deri çantasının bir yanı sökülmüştü.

Caddeye inen taş basamaklı sokağın başına geldi.

Sıska tekir kedi onu görünce miyavladı.

"Günaydın kedi," dedi Paskal.

Kedi ona doğru yürüdü.

Paskal çöküp kedinin başını okşadı.

Kedi mırıldanıp sırtını kabarttı, Paskal'ın bacaklarına süründü.

"Okula geç kalıyorum," dedi Paskal.

Gözü kedide, caddeye inen taş basamaklı sokağın başına kadar yürüdü.

Kedi, "Gitme," der gibi Paskal'a bakıyordu.

"Hoşça kal," dedi Paskal.

Taş basamakları inmeye başladı.

Sokağın tam ortasında, birden, duvarın

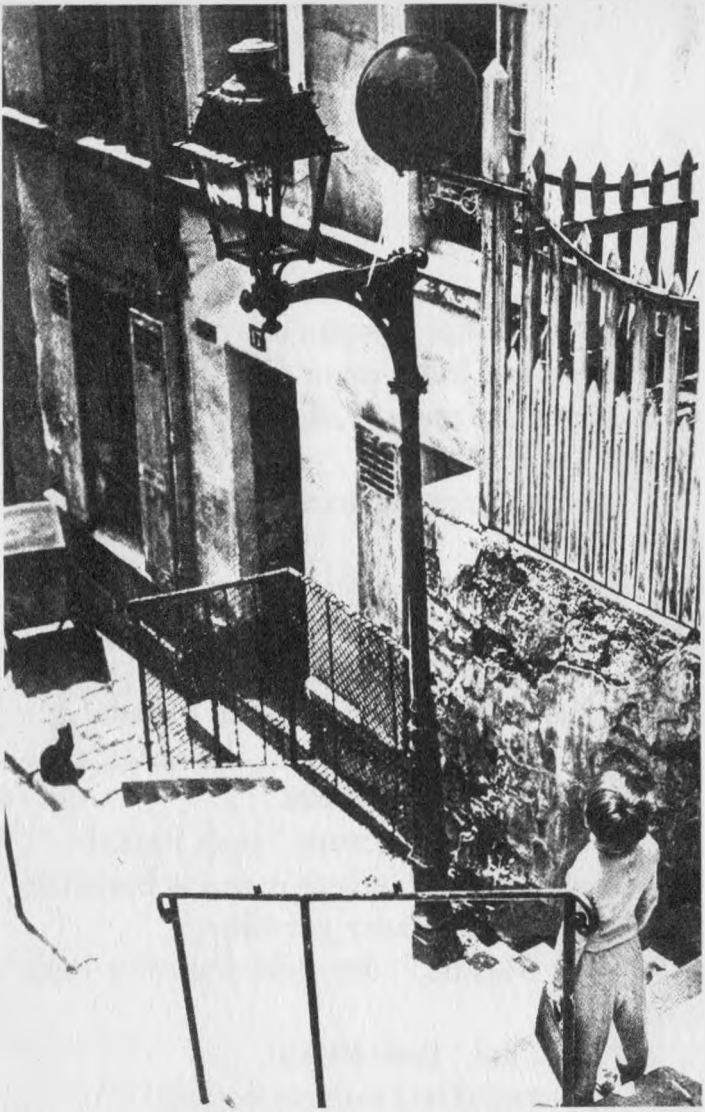

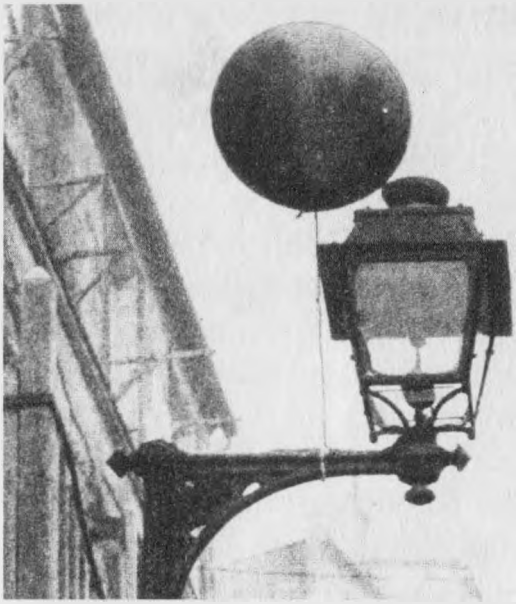

dibindeki elektrik direğinin tepesine takılmış bir balon gördü.

Direğin dibine sokuldu.

Kocaman bir balondu. Pırıl pırıl, kıpkırmızı, kocaman bir balon.

Paskal, sağına soluna bakındı. Kimsecikler yoktu sokakta.

Eski okul çantasını yere bıraktı. Kalın demir direğe sarıldı. Ayaklarıyla duvarın oyuklarına tutunarak tırmanmaya başladı. Tırmandı, tırmandı, uzanıp duvarın üstüne çıktı.

Balon biraz ötesindeydi. İpinin ucu elektrik lambasının altındaki demire sarılmıştı.

Uzandı. İpin takılıp sarıldığı yere güçlükle ulaştı. Asıldı ipe. İp sarıldığı yerden kolayca kurtuldu. Çekip aldı balonu.

"Ne güzelsin," dedi Paskal.

İpi ağzına aldı, dişlerinin arasına sıkıştırdı, direğe sarılıp aşağıya kaydı. Ayakları yere değince sevindi.

Paskal'ın şimdi güneş gibi kocaman, kıpkırmızı bir balonu vardı.

Koşarak caddeye indi. Bir elinde çantası,

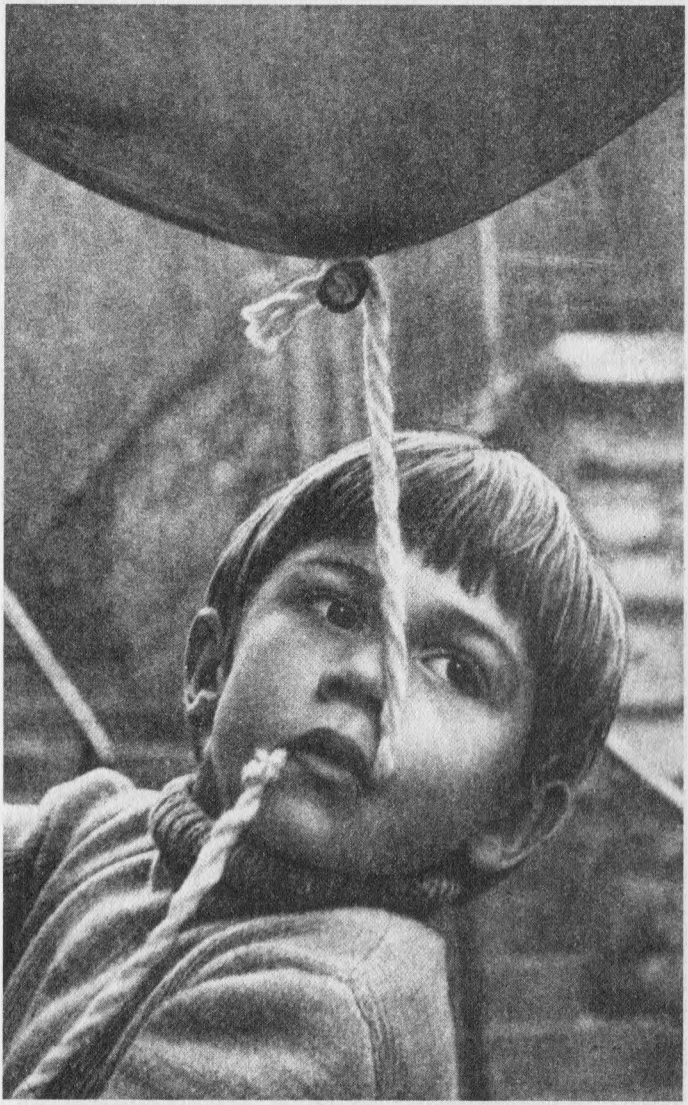

bir elinde balonuyla kalabalığa karıştı.

Otobüs durağına doğru yürüdü.

Tepesinde onunla birlikte yürüyen güzel balonundan gözlerini alamıyordu.

Yaşlı bir teyze, yanlarından geçerken, çarpmasın diye başını eğdi, balona yol verdi. Sonra dönüp keyifle arkalarından baktı.

Paskal, otobüs durağına gelmişti. Okuluna giden otobüs de neredeyse gelirdi.

Durakta bekleyenler, gülümseyerek balonla çocuğa bakıyorlardı. İki eski arkadaş gibiydi balonla çocuk.

Otobüs görünmüştü uzaktan. Durağa yanaşırken, genç bir kadın, Paskal'ı tutup kaldırıma çekti.

"Otobüsün altında kalmak mı istiyorsun?" dedi.

"Hayır efendim," dedi Paskal.

Otobüsün giriş yeri arkadandı. Önce büyüklerin binmesini bekledi. Tam sıra kendisine gelmişti ki, biletçi durdurdu onu.

"Bununla mı bineceksin otobüse?"

"Evet," dedi Paskal. "Benim balonum o."

"Böyle kocaman bir şeyle otobüse binilmez," dedi biletçi.

STOP
HAT

"Ama bir balon bu," dedi Paskal.

"Balon, malon. Koskocaman bir şey. Otobüs insanlar içindir. Balonlar binemez," dedi biletçi.

Kalkış zilini çaldı. Otobüs çekip gitti.

Paskal, balonuyla kalakaldı oracıkta.

Ne yapacaktı şimdi?

Bir sonraki otobüsü beklese, derse yetişemezdi. Hem bakalım, o otobüsün biletçisi balonun binmesine izin verecek miydi?

Kaldırıma çıktı.

Yürümekten başka çaresi kalmadığını anlamıştı. Koşmaya başladı.

Beyaz ipin ucundaki balon, sağa sola yalpalıyor, çocuğun ardınca uçuyordu şimdi.

Başlarını çarpmamak için eğilenler, sağa sola çekilenler, balon geçtikten sonra dönüp, ipi tutarak koşan çocukla balonunun arkasından şaşkınlıkla bakıyorlardı.

Paskal, okulun kapısına geldiğinde soluk soluğaydı.

Gecikmişti.

Okulun büyük demir kapısı kapanmıştı.

Kapıyı zorladı. Kilitlemişlerdi.

Uzanıp kapının ziline bastı.

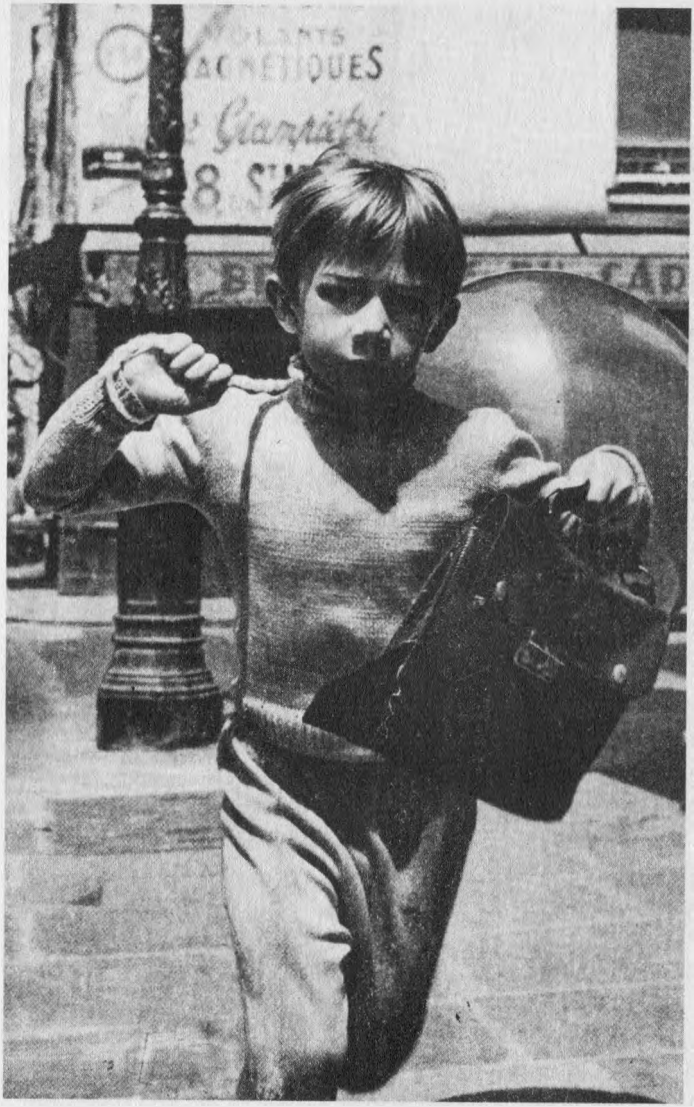
ANTS
ACNETIQUES
Giarritzi
8 S
CAD

Bekledi.

Az sonra kapı açıldı.

Balonuyla birlikte okulun taş döşeli avlusuna girdi.

Okulun iyi yürekli yaşlı hademesi, elindeki uzun saplı çalı süpürgesiyle, sabaha karşı yağan yağmurdan kalma su birikintilerini, dökülmüş ağaç yapraklarıyla birlikte süpürüyordu.

"Günaydın efendim," dedi hademeye.

"Günaydın yavrum," dedi hademe gülümseyerek.

Birden aklına geldi: Balonuyla sınıfa giremezdi. Hademeye döndü:

"Efendim, balonum sizde kalabilir mi?"

Uzattı balonunun ipini.

"Dersten çıkınca gelir alırım."

Hademe, uzatılan ipi tuttu. Hemen önünde duran kırmızı balona baktı.

"Ne güzel bir balon bu," dedi.

Balon şimdi hademenin tepesindeydi. Hademe başını kaldırmış, tuttuğu gergin beyaz ipin ucunda duran balona bakıyordu.

Dökülmüş yaprakların üzerinden koşarak avluyu geçen Paskal içeri girdi.

Okulun asık yüzlü müdürü, birinci ka-

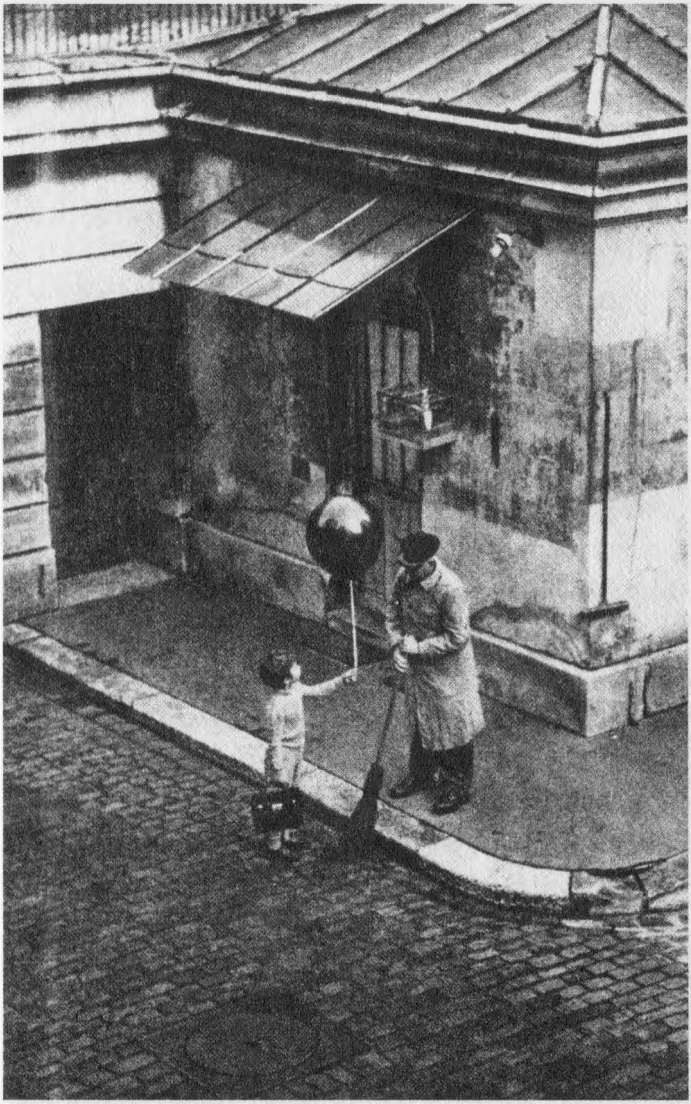

Kırmızı Balon 17/2

tın penceresinden bütün bu olanları görmüştü. Paskal'ın bahçeye girişini, hademeyle konuşuşunu, balonunu hademeye bırakışını görmüştü. Tam beş dakika geç kalmıştı çocuk. Onu cezalandırmak için elindeki küçük deftere birşeyler yazdı.

Ama Paskal'ın bundan haberi olmadı.

Okulun dağılma saatiydi.

Yağmur yine başlamıştı.

Paydos zilinden biraz sonra okulun kapısı açıldı. Çocuklar bağrışarak sokağa fırladılar.

Şemsiyeli bir anne, oğlunu korumak için, şemsiyesini açmış, kapının ağzında bekliyordu. Çocuğunu görünce omuzundan tutup şemsiyesinin altına aldı, götürdü.

Herkes çıkıp dağıldıktan çok sonra çıkabildi Paskal. Hademeden balonunu almış, ona teşekkür etmişti.

"Bu kadar güzel bir balon görmedim ben," demişti hademe.

"Dünyanın en güzel balonudur o," demişti Paskal.

Şimdi, okulun kapısında, kapının küçük

çatısının altında, dünyanın en güzel balonuyla duruyordu Paskal.

"Bir şemsiyemiz olsaydı," dedi.

Hiç şemsiyesi olmamıştı Paskal'ın.

Balonu da olmamıştı. Bu onun ilk balonuydu. Güneş gibi kocaman, kıpkırmızı bir balon. Dünyanın en güzel balonu.

Gözünü alamıyordu balonundan.

"Balonum, ıslanacağız," dedi.

Yağmur aralıksız yağıyordu.

Bastonuna tutunarak yürüyen yaşlı topal bir adam geçiyordu önlerinden. Koşarak yetişti adama.

"Şemsiyenizin altına girebilir miyim?" dedi.

Adam durdu, Paskal'a baktı.

"Ama yalnız değilim," dedi Paskal. "Balonum da var."

Adam, şemsiyesini kaldırınca önünde duran kocaman balonu gördü. Güldü. İkisini de şemsiyesinin altına aldı.

Kaldırımda ağır ağır yürüdüler.

"Ne büyük bir balon bu," dedi yaşlı adam.

"Güneş gibi kocaman," dedi Paskal.

"Sizi ancak şu köşeye kadar götürebili-

rim," dedi adam. "Orada sizi bırakmak zorundayım."

Köşede bir kapının önünde durdular.

"Burada ayrılıyoruz," dedi yaşlı adam.

Şemsiyesini kaldırdı.

Paskal, adamın girdiği kapının basamağına çıktı, orada balonuyla bir süre bekledi.

"Islanmanı istemiyorum balonum," dedi.

Oysa balon, ıslanmış olmaktan hoşnut gibiydi.

Paskal, eğilip caddenin sağına soluna bakındı. Şemsiyeli birinin bekliyordu.

Karşı kaldırımda yürüyen güzel bir hanım gördü. Çiçekli şemsiyesinin altında hızlı hızlı yürüyordu.

"Balonum, hadi gidiyoruz,' dedi.

Koşarak karşıya geçtiler.

"Şemsiyenizin altına girebilir miyiz efendim?"

Kadın duraladı. Balonu görünce gülümsedi. Yükseltti şemsiyesini.

Yürümeye başladılar.

"Palton yok mu senin? Üşüyeceksin."

"Balonum da üşür mü?" diye sordu Paskal.

"Üşür herhalde," dedi kadın. "Eviniz uzak mı?"

"Koşarak gidersek uzak sayılmaz," dedi Paskal.

"Nerede oturuyorsunuz?"

"Büyük kilisenin arkasında."

"Üzgünüm ama, sizi durakta bırakmak zorundayım."

"Olur," dedi Paskal.

Durakta güzel bayana teşekkür edip ayrıldılar.

Kara örtülere bürünmüş, beyaz yakalıklı iki rahibe, şemsiyelerinin altında salına salına geliyorlardı.

Paskal, öndeki şişman rahibeye sokuldu.

"Şemsiyeniz bizi yağmurdan korur, değil mi?" dedi.

"Tabii korur," dedi şişman rahibe.

Şemsiyesinin altına aldı onları.

"Yağmur ne zaman durur acaba?" dedi Paskal.

"Balonuna sorsana," dedi şişman rahibe.

Köprünün başında da pardesülü bir başka şemsiyeli adama rastladılar.

Ama köprü bitince yine açıkta kaldılar.

"Islanacaksın balonum," dedi Paskal.

Onun üşümesini hiç istemiyordu.

Yine karşı kaldırıma geçmeleri gerekiyordu. Tam geçecekken atlı polisler belirdi önlerinde.

Durup beklediler.

İri, kalın atlarının üzerine kurulmuş, kapkara, pırıl pırıl yağmurluklarıyla, beyaz başlıklarıyla atlı polisler salına salına geçmeye başladılar önlerinden.

Sokak, nal seslerinin şakırtılarıyla doldu.

Polisler, önlerinden geçerken dönüp çocukla balonuna bakıyor, gülüyorlardı.

Sıranın en sonundaki şişman polis, tam önlerinden geçerken, gülerek eğildi Paskal'a:

"Balonun ıslanıyor. Nezle olacak," dedi.

Sesi çok çirkindi polisin.

"Sizin yüzünüzden," dedi Paskal.

Şakır şukur nal sesleriyle geçip gitti polisler.

Yağmur hafiflemişti.

Tren yolunun üstünden geçen köprünün ortasında balonuna baktı Paskal.

"Üşüdün mü?" dedi.

Balon, yağmurdan ıpıslaktı. Pırıl pırıldı.

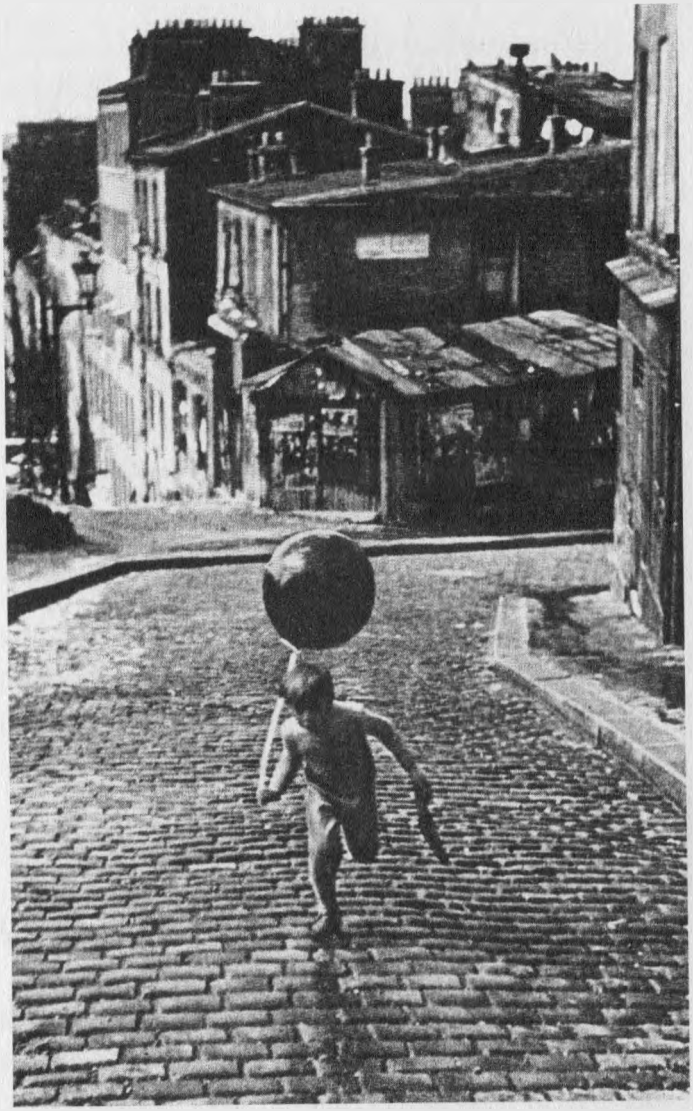

Öylesine kırmızıydı ki.

"Bu gelen trenin dumanı seni belki biraz ısıtır," dedi.

Upuzun bir tren, beyaz dumanını savurarak geliyordu öteden.

Beklediler.

Tren, köprünün altından geçerken, lokomotifin püskürttüğü bembeyaz dumanın içinde kaldılar.

Balon, korkuyla ipini gerip kurtulmak istedi. Paskal, elindeki ipi sımsıkı tuttu.

"Korkma balonum," dedi. "Bu trenler hiçbir şey yapmaz. Korkma."

Tren geçip gidince koşarak evlerine çıkan taş basamaklı sokağa geldiler. Paskal basamakları hızlı hızlı tırmanmaya başladı. Sokağın ortasında birden durdu. Balonunu bulduğu elektrik direğinin dibindeydiler.

"Burayı hatırladın mı?" dedi balonuna.

Balon titredi.

"Hadi eve gidiyoruz."

Yüksek bir yapının üçüncü katında, küçük bir dairede oturuyorlardı.

Annesi, balkonun camlı kapısındaydı. Sokağa bakıyor, belli ki Paskal'ı bekliyordu.

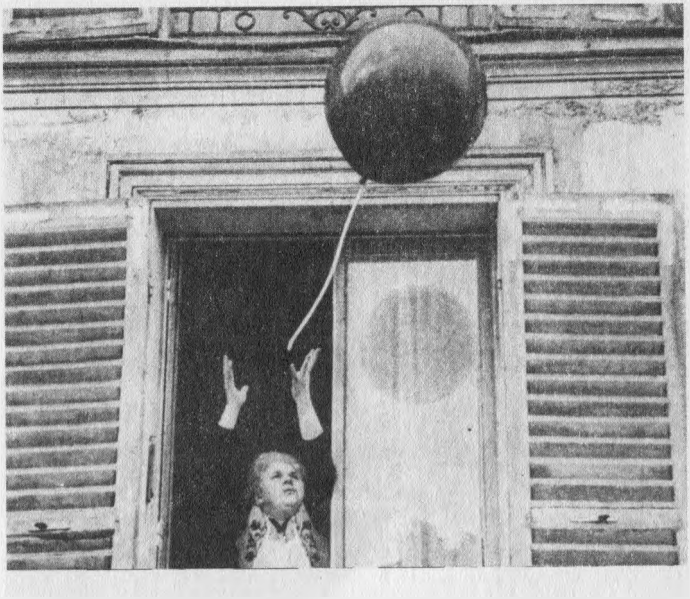

"Annemi tanımıyorsun," dedi Paskal. "Senden hoşlanmayabilir. Ama korkma. Çok iyi bir kadındır."

Birlikte kapıdan girdiler.

Evde neler oldu. Paskal, annesiyle neler konuştu, bilemiyoruz.

Az sonra üçüncü kattaki küçük balkonun camlı kapısı açıldı. Anne, asık bir yüzle, kırmızı balonu sokağa fırlatıverdi. Sonra da öfkeyle balkonun kapısını kapattı, perdesini de çekti.

Kırmıza balon, sokakta, boşlukta yapa-

yalnızdı şimdi. Tıpkı, Paskal'la karşılaşmadan önce, ipinin takılıp kaldığı o elektrik direğinde olduğu gibi.

Neyse ki yağmur dinmişti.

Aşağı sarkan ıslak ipiyle bir üst kata yükseldi. Bir pencereye yanaşıp içerisini görmeye çalıştı. Tanımadığı iki kişi vardı içeride. Sonra yine aşağı indi. Dışarı atıldığı balkonun camlı kapısına sokuldu. Birden balkonun camında Paskal'ın güzel yüzünü gördü. Çok sevindi. Paskal, perdeyi arala-

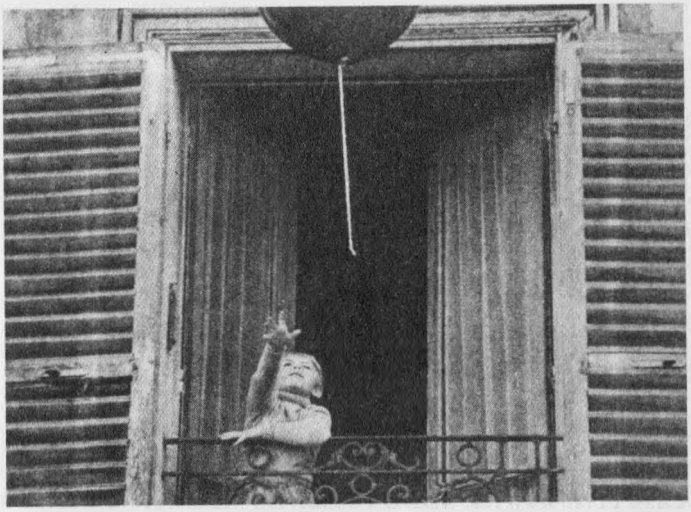

mış, ellerini cama yapıştırmış, üzgün bir yüzle ona bakıyordu.

Balon sokulup cama yapıştı.

İki sevgili dost yüzyüzeydiler şimdi. Aralarında yalnızca soğuk bir cam vardı.

Belli ki, Paskal, onun çekip gitmeyişine pek sevinmişti. Bir ara dönüp arkasına baktı. Annesinin odada olmadığını anlayınca yavaşça balkonun kapısını açtı. Elini uzattı.

"Balonum, gel," dedi.

Balon sevinçle geldi, ipini Paskal'a uzattı.

"Kızmadın değil mi?"

Paskal ipi tuttu. Dönüp yine içeriye

baktı. Annesi ortalarda yoktu. Çekip içeri aldı balonu. Balkon kapısını yavaşça kapattı. Perdeyi örttü.

Anlaşılan, sevgili kırmızı balonunu gizleyecek güvenilir bir köşe düşünmüştü.

Sabah güneşi ıslak sokakları parlatmıştı.

Köşedeki şekerci, kepengini gürültüyle kaldırıp dükkânını açtı.

Şişman bir kadın, kapısının önündeki boş çöp kutusunu içeri aldı.

Gazeteci, kolunun altındaki gazete yığınıyla köşeyi döndü.

Sokakta satıcıların sesleri duyuluyordu.

Paskal, balonuyla balkon kapısında göründü. Birlikte geçirdiği ilk gecenin mahmurluğu içinde sevgili balonuna baktı. Onun balonuydu bu. Kocaman, kıpkırmızı. Aydınlık bir sabahın içinde pırıl pırıldı.

Balonu sokağa salıverdi.

"Ama bekleyeceksin beni," diye fısıldadı. "Sakın uzaklaşayım deme."

Balon, sevinç içinde, güneşli bir günün sabahında keyifle salındı havada.

"Ayrılma buradan," dedi Paskal. "Çanta-

mı alıp iniyorum."

Balkon kapısını yavaşça kapatıp içeri girdi.

Gazeteci, kapı içlerine sabah gazetelerini bırakıyordu.

Paskal koşarak sokağa çıktı.

Başını kaldırıp yukarılara baktı.

Balonu, yukarıda, bıraktığı yerdeydi.

"Balon!" diye seslendi, "Balon! Bak buradayım!"

Balon, çocuğun sesini duymuştu. Sevinçle aşağı inmeye başladı.

Paskal, elini uzatıp tam ipini tutacakken, balon birazcık yukarı çekildi. Paskal ipe yetişemedi.

Balon, yine alçalıp bekledi.

Tam Paskal ipi yakalayacakken birden yukarı kaçıp tepede keyifle şöyle bir dolandı.

Sabahın ilk oyunuydu bu.

"Çok şakacısın," dedi Paskal.

İp tam tepesindeydi.

Zıpladı.

Balon sağa kaçtı.

Paskal koştu.

Balon bu kez sola kaçtı.

Bir koşuşturmadır başlamıştı aralarında.

"Dur artık. Okula geç kalacağım."

Balon gelip tepesinde durdu.

Paskal birden zıpladı. Ama balon da zıplamıştı.

"Çok yaramazsın," dedi Paskal.

Döndü, arkasına baka baka, çantasını savurarak yürümeye başladı.

Balon hemen arkasındaydı. İpi yerde sürünüyordu.

"Ver ipini bana."

Tutmak için uzandı.

Balon geri kaçtı.

"Delisin sen," dedi Paskal.

Ardına bakmadan taş basamakları hızla inmeye başladı.

Balon da hızlanmıştı.

Caddeye çıkacakları sırada, kısa bacaklı, kara, şişko bir köpek, balonu gördü, havlayarak üstüne atladı.

Balon, hiç beklemiyordu bunu. Köpeğin ıslak sivri burnu çarpınca balon bir anda havaya fırladı. Şaşkın şaşkın indi yine.

Köpek, havlayarak bir daha atladı üstüne. Burnu yine çarpmıştı balona.

Paskal şaşkınlıktan donakalmıştı. Birden

toparlandı:

"Kaçsana!" diye bağırdı. "Balonum, kaçsana!"

Balon ürpererek havalandı.

Şişko köpek, havlamasını sürdürerek yükselen balona baktı. Sinirlenmişti.

Balon, o sersem hayvandan kurtulmanın sevinci içinde Paskal'ın yanına sokuldu.

Paskal önde, balon arkada, kaldırımda yürümeye başladılar.

"Gördün mü?" dedi Paskal. "Hadi ver ipini bana."

Uzattı elini, ama balon yükseliverdi.

"Peki, peki, tamam," dedi Paskal.

Ardına bakmadan yürüdü. Köşeyi döndü. Şaka yapma sırası şimdi ondaydı. Köşeyi döner dönmez büzülüp sindi. Bekledi.

Balon, çocuğun yapacağı şakadan habersiz, tam köşeyi dönerken yakalanıverdi.

"Yakaladım seni," dedi Paskal.

Balon, ipinin ucunda çaresizdi.

"Korkma balonum, bırakacağım seni."

Balonun da istediği buydu.

"Bırakacağım ama uzaklaşma. Dikkatli ol. Gördün işte, az önce o sersem köpek az kalsın seni yakalayıp patlatacaktı. Daha dik-

katli olmalısın."

Balon, kıpırdamadan öyle duruyordu karşısında.

"Söz mü?" dedi Paskal.

Balon hafifçe sallandı.

Paskal, ipi tutan parmaklarını gevşetti.

Ama balon hiç kıpırdamadan öylece duruyordu.

"Balonum, sensiz kalmak istemiyorum," dedi Paskal.

Dönüp yürüdü.

Utanmış gibiydi balon. O da çocuğun ardına takıldı.

Bu kez şaka yapma sırası balondaydı. Paskal'ın nasıl olsa dönüp arkaya bakacağını biliyordu. Açık kalmış bir kapıdan içeri dalıverdi.

Paskal, bir ara arkasına dönüp de balonunu göremeyince şaşırdı. Yukarılara baktı.

"Balon, nerdesin?" diye bağırdı.

Durdu. Bakındı. Balonu yoktu.

Koşmaya başladı.

Balon, birden çıkıverdi kapıdan.

"Çok şakacısın," dedi Paskal, sevinçle.

Yanına sokulan balonun ipinden tuttu.

"Çocuk gibisin. Ama okula geç kalıyorum. Hadi koşalım."

Ve ipi bırakmadan koşmaya başladı.

Durağa tam zamanında gelmişti. Yolcular otobüse biniyorlardı. Herkes binince Paskal balonuyla otobüsün kapısına yaklaştı. Yine dünkü biletçiydi.

5710

"Yine mi sen?" dedi biletçi. "Balonunla binemezsin."

Paskal aldırmadı. Balonuna döndü. Fısıltıyla ona bir şeyler söyledi. Sonra ipini salıverdi.

Balon hızla yükselirken otobüse atladı Paskal.

Biletçi de, kapıya yakın duran yolcular da eğilip, şaşkınlıkla, biraz da üzülerek, yükselen balona baktılar.

"Ah, çocuk balonunu kaçırdı," dedi biri.

Biletçi, üzgün, zili çaldı.

Otobüs yola koyuldu.

Balon yüksekten izlemeye başlamıştı otobüsü. Paskal'ın gözleri balonundaydı. Otobüsün hızına eş bir hızla geliyordu balon.

Biletçi, şaşkın bakışlarla, uçarak gelen balonu izliyordu.

"Hiç böylesini görmedim," dedi.

"Bize yetişmeye çalışıyor," dedi yaşlıca bir kadın.

Balon biraz daha alçalmıştı şimdi. Otobüsün ardınca savrulup geliyor, otobüs ne yaparsa o da onu yapıyordu. Otobüs, sağa yanaşmış bir arabayı sollayınca, balon da

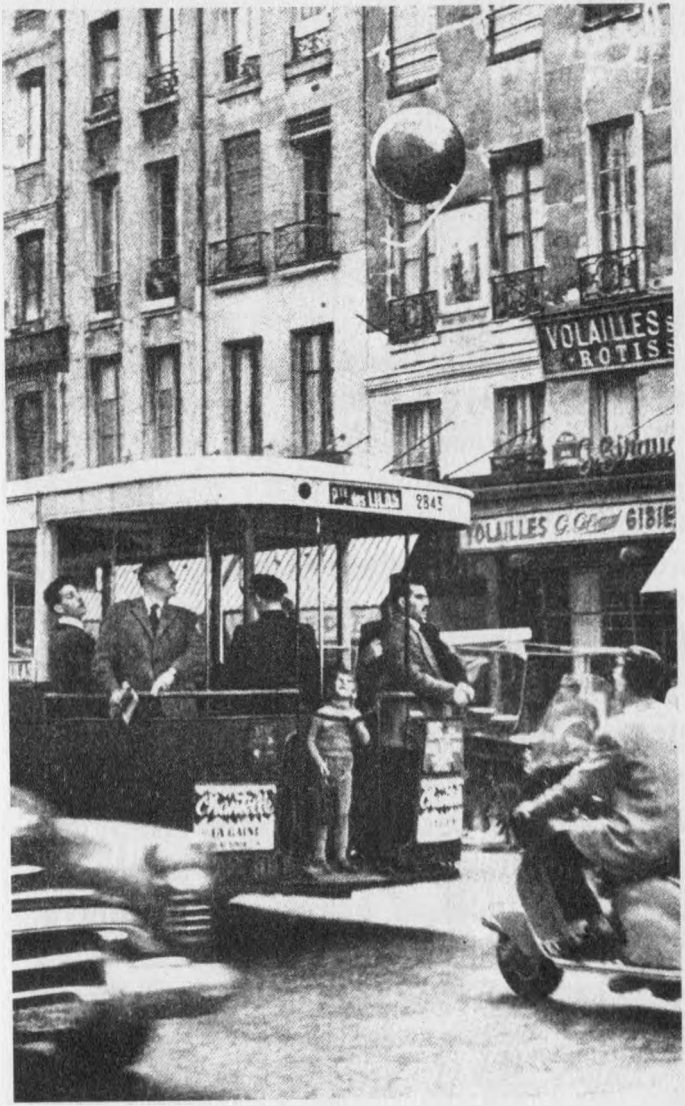
VOLAILLES
ROTIS
VOLAILLES
GIBIE
LA GAINE

aynı hızla arabayı sollayıp geçiyordu.

Durakta otobüsten ilk inen Paskal oldu.

Gözü balonundaydı.

Balon geldi, tam tepesinde durdu.

Paskal yine uzanıp ipini tutmak istedi. Balon geri çekti kendini.

"Peki, peki," dedi Paskal. "Kendi başına gelmek istiyorsun."

Kaldırıma çıkıp okuluna doğru koşar adım yürümeye başladı.

Balon hemen arkasındaydı.

Okulun önü çocuk doluydu.

Kıpkırmızı, kocaman bir balonla gelen Paskal'ı görünce bağrışmaya başladılar.

Paskal hiç hoşlanmadı bundan. Balonuna bir kötülük gelsin istemiyordu. İpini tutmak istedi, ama balon yükselip ipini kaçırıverdi. Uçarak çocuklardan yana gitti.

Çocuklar, sevinç içinde, çığlıklar atarak, tepelerinde dolaşan balona doğru zıplıyor, ipinden yakalamaya çalışıyorlardı.

"Çocuklar, yapmayın!" diye bağırarak Paskal da karıştı aralarına.

Balon dönüp duruyordu çocukların te-

pesinde. Ama ipini kimseye yakalatmıyordu.

Bir bayan öğretmen, okulun kapısından çıkıp bağırdı:

"Kesin gürültüyü! Hadi, herkes içeri!"

Çocuklar birer ikişer kapıdan girdiler.

Dışarıda bir tek Paskal kalmıştı.

"Korkuttun beni," dedi balonuna.

Uzanıp ipinden tutmak istedi.

Balon yanaşmadı buna.

Bayan öğretmen, Paskal'ı görmüştü.

"Hey, sen! Hadi bakalım, doğru sınıfa!"

Paskal, gözü balonunda, omuzundan tutup çeken öğretmenle birlikte okulun büyük kapısından girdi.

Demir kapı kapandı.

Balon, sokakta tek başına kalmıştı.

Kısa sakallı, uzun boylu bir erkek öğretmen, bahçede toplanan çocukları ikişerli sıraya sokuyordu.

Paskal, sıranın sonuna takılmıştı.

Balon, sokakta, yüzüne kapanan büyük demir kapının önünde bir süre bekledi. Kapının açılmayacağını anlayınca hızla yükseldi, okulun yüksek taş duvarını aşıp bahçeye atladı.

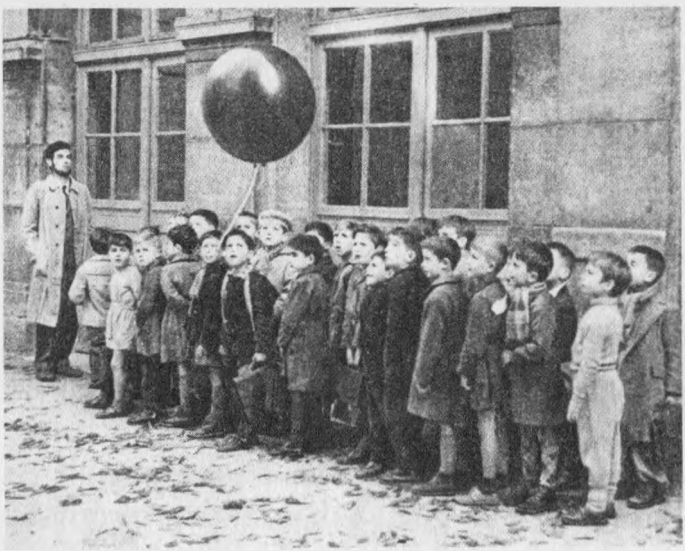

Paskal, balonunu görünce çok sevindi. İçeri girme sırası ona gelmişti. Öğretmen, omuzundan tutup çekince o da içeri girmek zorunda kaldı.

Öğretmen içeri girecekken balonla burun buruna geldi. Uzanıp ipinden yakalamak istedi, ama balon kaçıverdi. Öğretmen de sinirlenip girdi içeriye, kapıyı kapattı.

Balon, çocuklarla birlikte içeri girememenin şaşkınlığı içinde kapının yakınındaki camlardan birine yapıştı. İçerideki çocukların arasında Paskal'ı arıyordu.

Tam o sırada, okulun asık yüzlü müdü-

rü, kara şapkası, kara paltosuyla okulun bahçesinde göründü. Balonu gördü. Kaz adımlarıyla yürüyerek balona sokuldu. Kara gözlüğünü çıkarıp iç cebine soktu. Balona uzandı. Tutamadı.

Müdür zıpladı, ama boşuna.

Balon, kapının hemen üstündeki açık pencereyi görmüştü. Müdürün zıplamalarına aldırmadan, içeri girmek için alçaldı, müdür atılıp ipinden yakalayacak gibiyken iki yana salınıp pencereden içeri süzülüverdi.

Müdür, iki eli havada kalakaldı bahçede.

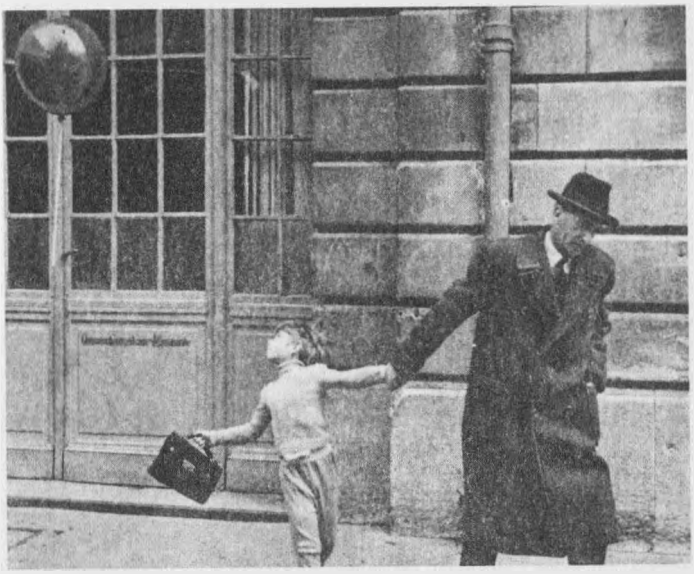

Çok kızmıştı müdür. Öfkeyle kapıyı açıp içeri girdi.

Balon, girdiği pencereden dışarı fırlamıştı bile.

Kapı açıldı. Müdür Paskal'la birlikte bahçeye çıktı.

Balon tepelerindeydi.

Müdür, yine ipi tutmayı geçirdi kafasından, ama balon bunu sezip yükselince, öfkeyle Paskal'ı elinden tutup çekiştirerek bahçenin köşesindeki odunluğa götürdü, içeri tıktı çocuğu. Anahtarla kapıyı kilitledi. Anahtarı da paltosunun cebine attı.

Balon bir şey anlamamıştı bu olanlardan.

Hızla odunluğun kapısına gidip camına yapıştı.

Paskal camın ötesinden ona bakıyordu.

İkisi de çok üzgündüler.

Müdür o her zamanki kaz adımlarıyla bahçeyi hızla geçti, sokağa çıktı.

Çocuğu böyle kapatıp nereye gidiyordu bu adam?

Balon hızla yükselip taş duvarı aştı. Kaldırımda hızlı hızlı yürüyen müdürün arkasından yetişti. Ona bir şeyler sormak ister

gibi şapkasına dokundu.

Müdür dönüp balonu tepesinde görünce çok şaşırdı. Atıldı balonun üstüne. O kadar kolay mıydı Paskal'ın kırmızı balonunu yakalamak.

Müdür zıpladıkça balon geri kaçıyor, sonra yine sokuluyordu.

Koskoca müdür, sokağın ortasında, iki eli havada, çocuklar gibi bir o yana bir bu yana zıplayıp duruyordu şimdi. Görülecek şeydi. Ara sıra öfkeyle yürüyor, sonra durup hemen yanında sallanan ipin üzerine atılıyordu.

Görenler, koskoca adamın kırmızı bir balonla bir çocuk gibi oynayışına bir anlam veremiyorlardı.

Neden sonra müdür de durumunun gülünçlüğünü kavradı. Kendisini izleyen insanların şaşkın bakışları arasında biraz da utançla oradan uzaklaşmaya çalıştı.

Yolun üstündeki mutfak eşyaları satan mağazanın sahibi bayan, beyaz çalışma önlüğünün cebine elini sokmuş, müdürün kırmızı bir balonla oynayışını şaşkınlıkla izlemişti.

Müdür, bayan satıcının önünden geçer-

ken, şapkasını çıkarıp onu selâmladı.

Bayan satıcı, şaşkınlığını belli etmemek için, kendine çekidüzen vermeye çalışarak,

"Günaydın müdür bey," dedi.

Müdür önde, balon arkada, kaldırım boyunca gittiler.

Caddeyi birlikte geçtiler.

İnsanların şaşkın bakışları arasında, kara

Kırmızı Balon 49/4

şapkalı, kara paltolu müdür, kocaman bir yapının büyük kapısından içeri daldı.

Balondan da böylece kurtulmuş oldu.

Son paydos zili, son dersin bittiğini haber verdi.

Kapı açıldı. Çocuklar bağrışarak avluyu geçtiler, koşarak sokak kapısından birer ikişer çıkıp gittiler.

Paskal, kapatıldığı odunluğun kapısındaki cama yüzünü dayamış, arkadaşlarının gidişini üzüntüyle izlemişti.

Okulda kalan tek çocuk oydu şimdi.

Cezalıydı Paskal.

Bütün suçu da, dünya güzeli bir balonla arkadaş olmasıydı.

Nerelerdeydi o şimdi?

"Balonum, özledim seni," dedi.

Kara şapkalı, kara paltolu müdür, girdiği o büyük yapının kocaman kapısında göründü. Yanında, kendi yaşlarında, göbekli, gri paltolu, gri şapkalı bir adam vardı. Çok önemli biri olduğu ilk bakışta anlaşılıyordu. Belli ki içeride çok önemli şeyler konuşmuşlardı.

Balon onları görünce pek sevindi. Nicedir gizlendiği köşeden fırlayıp doğruca üstlerine geldi.

Müdür, kapının önünde, kaldırımda durmuş, karşısındaki göbekli adama hızlı hızlı bir şeyler anlatıyordu.

Birden, yanlarına sokulan kırmızı balonu gördü.

Önce ne yapacağını kestiremedi.

Deliye döndü.

Balonu görmesin diye göbekli adamı kolundan tutup öte yana çevirdi.

Balon yanlarına sokulmuş, dolanıp duruyordu tepelerinde.

Sonunda göbekli adam da gördü balonu.

"Şuna bak, şuna bak," dedi müdüre.

Müdür, görmezden gelip şapkasını çıkardı başından, göbekli adamı selâmladı, ayrıldı yanından.

"Ne güzel bir balon bu," dedi göbekli adam.

Müdür, aldırmadan, şapkasını başına geçirip hızla yola koyuldu.

Balon yine arkasındaydı.

Göbekli adam, müdürün ardına takılan kırmızı balona baktı kaldı.

Müdür, koşar adım bahçeye girdiğinde okulun yaşlı hademesi, duvarın dibinde gazetesini okumaktaydı. Müdürün önünden geçmekte olduğunu görünce toparlanmaya çalıştı. Kucağındaki gazetesini bırakıp ayağa kalkamadı, şapkasını çıkarıp müdürü selâmlamakla yetindi.

Balonun da hızla önünden geçip müdüre yetişmeye çalıştığını gördü hademe. Şaşkın şaşkın bakakaldı.

Müdür doğruca odunluğa gitti. Cebindeki anahtarı arayıp buldu. Kapıyı öfkeyle açtı.

Balon tepesinde bekliyordu.

"Çık dışarı!" diye bağırdı Paskal'a.

Çocuk, korkuyla çıktı odunluktan.

Ne güzel! Kırmızı balonu da oradaydı. Sevinçle elini uzatmak istedi ona.

Balon da ipinden tutsun diye yanına sokulmuştu çocuğun.

"Bırak o balonu!" diye bağırdı müdür.

Paskal elini indirdi.

"Defol git şimdi!" dedi müdür.

Paskal, üzgün, kapıya doğru yürüdü

Balon da takıldı ardına.

Hademe, önünden geçen üzgün çocukla

onun üzgün balonuna sevgiyle baktı.

Önce çocuk, sonra balon, sokak kapısından çıktılar.

Yanyanaydılar şimdi.

Karşıya geçmek için yeşil ışığın yanmasını beklediler.

Çocuk, balonun ipinden tuttu.

"Hadi, karşıya geçiyoruz," dedi.

Duran otomobillerin önünden geçip karşı kaldırıma çıktılar.

"Yanımdan ayrılmayacaksın," dedi çocuk.

Balonun ipini bıraktı.

Vitrinlere baka baka yürüdüler.

Eski eşyaların sergilendiği sokağa gelmişlerdi. Eskimiş de olsa ne güzel eşyalar olurdu burada. Kullanılmış bisikletler, onarılıp parlatılmış eski masalar, dolaplar, koltuklar. Sanki bin yıllık eski gramofonlar, taş plaklar, heykelcikler...

Her şey her bir yana serilmişti.

Duvara dayanmış kocaman bir tablonun önünde durdular. Tablodaki kız Paskal'ın boyundaydı. Kırmızılı mavili çok hoş bir

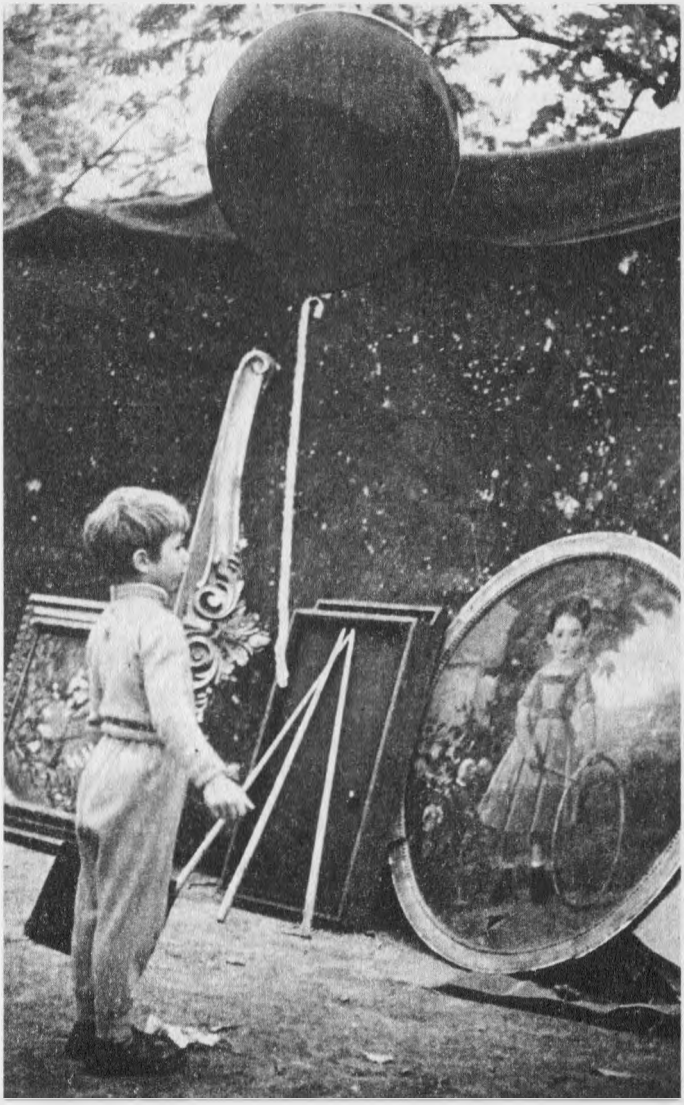

giysisi vardı. Kara saçlarını arkasında toplamıştı, elinde de sarı bir çember tutuyordu.

Balon, durmaktan sıkıldı. Başka eşyaları görmek için dolaşmaya başladı. Bir ara kocaman bir boy aynasının önünde durdu. Kendisi gibi kocaman kıpkırmızı bir balon gördü aynanın ortasında. Yukarı yükseldi balon, aynadaki balon da yükseldi. Aşağıya indi balon, aynadaki balon da indi aşağıya. O ne yaparsa aynadaki balon da aynı şeyi yapıyordu. Bu oyun kırmızı balonun çok hoşuna gitti. Aynanın önünde bir aşağı bir yukarı oynamaya başladı.

Tablodaki kızın güzelliğine takılıp kalmıştı Paskal. Ama birden kızın yüzündeki gülümseyişin hiç değişmediğini anladı. Donup kalmış bir gülümseyişti bu. Sıkıldı.

Birden aklına balonu geldi. Onun o kıpkırmızı gülümseyişini özledi. Çevresine bakındı. Balonunu göremedi.

Eski koltukların, masaların arasında koşup balonunu aramaya başladı.

Balon da ayna oyunundan sıkılmış, Paskal'ı arıyordu.

İlk gören Paskal oldu.

"Balon!" diye bağırdı.

Balon sevinçle irkildi. Döndü.

Koşup buluştular.

Paskal önde, balon arkada, eski eşyaların satıldığı çarşıdan çıktılar.

Kaldırımda ansızın sarışın küçük bir kız geçti yanından. Üstelik o da kocaman mavi bir balonun ipinden tutmuştu. Beyaz etekliğinin, sarı kazağının içinde çok hoş bir kızdı. Az önce tabloda gördüğü o güzel kızın sarışınıydı sanki.

Bizim balon da ansızın yanından geçen balonu, az önce aynada gördüğü kocaman balona benzetmişti. Gördüğü balonun mavisiydi bu. Paskal'ı bırakıp mavi balonun ardına düştü. Hızla yetişti ona.

Paskal, kırmızı balonunu, uzaklaşan kızın tepesinde görünce kızdı.

"Heeey! Balon!" diye bağırdı. "Heeey! Bekle beni!"

Sarışın kızın hiçbir şeyden haberi yoktu. Beyaz etekliğini savura savura yürüyor, ipinden tuttuğu mavi balonunu sürükleyip götürüyordu.

"Heeey! Durun!" diye bağırdı Paskal.

Kız dönünce, kendisine doğru koşan çocuğu gördü. Sonra da kendi balonuna so-

kulmuş duran o kocaman kırmızı balonu. Uzanıp tutmak istedi ipinden. Paskal koşup gelmişti yanına. Kızla göz gözeydiler şimdi.

"Sizin mi bu balon?" dedi kız.

"Evet," dedi Paskal. "Çok akıllıdır benim balonum."

"Nasıl yani?" dedi kız.

Paskal elini balonuna uzattı.

"Balonum, ver ipini bana," dedi.

Balon alçaldı. Paskal tuttu ipinden. Kıza bir şey demeden döndü, gururla, balonunu çekiştirerek yürümeye başladı.

Bu kez mavi balon yerinde duramaz olmuştu. Çırpınıp ipini kurtardı kızın elinden, uçup gitti kırmızı balona doğru.

Kırmızı balon, uçup gelen mavi balonu sevgiyle karşıladı.

Havada dokundular birbirlerine.

"Heeey!" diye bağırarak koşan kıza dönünce, Paskal tepesindeki mavi balonu gördü. Kendi balonuyla yanak yanağaydılar.

Uzanıp tuttu mavi bolunan ipinden. Yanına gelen sarışın kıza uzattı.

"Benim balonum da akıllıdır," dedi kız.

Aldı balonunu. Etekliğini savura savura uzaklaştı.

Üç çocuk, balonuyla gelen Paskal'ı görünce koşarak yolun karşısına geçtiler, köşedeki ahşap evin duvarının dibine sindiler. Beklediler.

Paskal, başına geleceklerden habersiz, ipinden tuttuğu balonuna bir şeyler anlatarak geliyordu.

Çocukların sinip saklandığı köşeden geçti, ama görmedi onları.

Tam evine çıkan taş basamaklı sokağın alt başına gelince, ardına takılan üç çocuğu farketti. Koşarak basamakları çıkmaya başladı. Çocuklar bağrışarak kovalıyorlardı onu.

Başını kaldırınca yolun üst başında toplanmış çocukları gördü. Onlar da Paskal'ın elindeki balonu görmüşler, bağrışarak aşağı iniyorlardı.

Ne yapacaktı şimdi Paskal? Aralarında kalmıştı.

Yukarıdan gelenler tam üstüne atlayıp ipi yakalayacakları sırada Paskal parmaklarını gevşetti, balonu salıverdi.

"Balonum, kaç!" diye bağırdı. "Kaç balonum! Çabuk kaç!"

Balon korkuyla yükseldi.

Çocuklar, elleri havada, yükselen balona doğru zıpladılar.

Paskal, onların şaşkınlığından yararlanıp aralarından sıyrıldı. Tepedeki balonuna bakarak taş basamakları hızla tırmandı.

Arkada kalan çocuklardan biri,

"Elimizden kurtulamayacaksın, bacaksız!" diye seslendi.

Paskal aldırmadı.

Yola çıkmıştı sonunda.

"Balonum, gel!" diye bağırdı.

Balon süzülüp geldi.

Paskal ipinden tuttu.

Arkasındaki çocukların şaşkın bakışları arasında koşarak evine yollandı.

Evin önüne gelince, Paskal,

"Balonum, seni bırakacağım şimdi," dedi. "Yukarıda balkonun önünde bekle beni, olur mu?"

Balon süzülerek yükseldi, üçüncü katın balkonunda, Paskal'ın kaldığı dairenin önünde durdu.

Paskal sevinçle eve girdi.

Çocuklar, evin önüne gelmişlerdi. Başları havada, yukarıda duran kırmızı balona bakıyorlardı.

Az sonra balkon kapısı açıldı.

Paskal, annesinin görmediğini bilmiş olmalı ki, ipinden çekip balonunu içeri aldı.

Çocuklar, aşağıda öylece durmuşlar, balkon kapısının kapanışını görmüşlerdi öfkeyle.

Güneşli bir tatil günü başlamıştı.

Gökte tek bulut yoktu.

Paskal yine balkon kapısından dışarı çıkardığı balonuyla konuşuyordu fısıltıyla:

"Balonum, burada bekle beni. Sakın bir yerlere gitme. Bugün annemle kiliseye gideceğiz. Kiliseden sonra bütün gün oynarız seninle."

Annesi o sabah oğlunun saçlarını taramış, mavi kazağının üstüne ceketini giydirmişti.

Az sonra evden çıktılar.

Paskal'ın ilk işi, başını kaldırıp yukarılara bakmak oldu. Balonu, yukarıda, bıraktığı yerde uslu uslu onu bekliyordu.

Balon da onu görmüştü. Sevinçle aşağı indi, arkalarına takıldı.

Anne, balonun farkında değildi. O da ta-

Kırmızı Balon

65/5

ranıp süslenmiş, sırtına mantosunu geçirmişti. Başında da süslü bir şapka vardı.

Beyaz saçlı, tombul bir kadındı Paskal'ın annesi.

Oğlunun elinden tutmuştu.

Paskal, ara sıra arkasına dönüyor, balonuna bakıyordu.

Balon, önlerine geçmiyordu. Hep arkadan geliyordu. Paskal'ın annesinden çekiniyor olmalıydı.

Kiliseye girdiklerinde, kürsüde, Papaz bir şeyler anlatıyordu.

Annesiyle bir sıraya oturdular.

Paskal, kürsüdeki papazın anlattıklarından hiçbir şey anlamıyor, sesini çıkarmadan dinler gibi yapıyordu. Aklı dışarıda, balonundaydı.

Birden fısıldaşmalar oldu.

Ön sıralarda oturanlar, dönüp geriye bakmaya başladılar.

Paskal da dönüp onların baktığı yere baktı.

Olacak şey değildi. Kırmızı balon kilisenin içinde dolaşıp duruyor, herhalde Paskal'ı arıyordu.

Papaz da balonu görmüş, konuşmasına

ara vermişti.

"Kim soktu bu balonu kiliseye?" diye sordu papaz.

Bir kilise görevlisi,ortalarda koşuyor, balonu yakalamaya çalışıyordu.

Paskal korkuyla fırladı yerinden.

"Balon!" diye bağırdı.

Balon da görmüştü Paskal'ı. Ona doğru geldi.

Paskal, uzanıp tuttu ipinden, koşarak kiliseden çıktı.

Annesi de şaşırmıştı. Bu balon, oğlunun geçen gün eve getirdiği balon olamazdı. Onu fırlatıp atmıştı balkonun kapısından.

"Kaçalım balonum," dedi Paskal.

Kilisenin dışındaki mermer basamakları koşarak indiler.

Annesinin "Paskal!" diye bağırışını duydu Paskal, ama aldırmadı. Koştu, koştu.

İlerideki arsaya gelince durdu Paskal.

Kızmıştı balonuna.

"Kiliseye niçin girdin?" diye azarladı onu.

Balon, ipin ucunda titredi.

Sesini yumuşattı Paskal:

"Dışarıda bekleyebilirdin."

Balon, sokulup Paskal'ın saçlarına dokundu.

"Herkesi kızdırdın," dedi Paskal.

Balon, kıpırdamadan durdu.

"Seni çok seviyorum," dedi Paskal. "Hadi dolaşalım."

Kalkıp caddeye indiler.

Vitrinlerin önünde duruyor, uzun uzun bakıyor, yine yürüyorlardı. Ama şekercinin vitrininden ayrılamadılar. Vitrinde renk renk pastalar sıralanmıştı. Beyazlı karalı bir sürü pasta.

Paskal'ın eli ceketinin cebine gitti.

Annesi bu sabah haftalığını vermişti. İçeri girip bir pasta alabilirdi.

"Bekle beni burada," dedi balonuna.

İpini bıraktı.

"Kilisede yaptığın gibi yaramazlık yapma. Uslu uslu bekle. Bir pasta alıp hemen çıkacağım."

Kapıyı itip içeri girdi.

Balon, kapının önünde uslu uslu duruyordu. Paskal'ın çıkmasını bekliyordu.

İşte tam o sırada, dün arkalarına düşen, onları kovalayan üç çocuk, pastaların sergilendiği vitrinin ötesinde durdular. Yüzlerini cama yapıştırmışlar, içerideki pastalara bakıyorlardı.

İçlerinden biri, birden kapının önünde duran kırmızı balonu gördü.

"Hey, şuraya bakın," dedi yanındakilere.

Üçü de balonu tanımışlardı.

"Dikkatli olun, kaçırmayalım," dedi irice olan çocuk.

Sindiler duvarın dibine, sürüne sürüne kapıya yaklaştılar.

İrice olan çocuk, birden atılıp balonun

sarkan beyaz ipini yakalayıverdi.

Koşarak uzaklaştı çocuklar.

Balon, neye uğradığını anlamamıştı. İpin ucunda çırpınıp duruyordu.

Paskal, elindeki pastasını ısırarak çıktı dışarıya. Balonunu göremedi.

"Yine nereye saklandın?" dedi.

Sağa yürüdü, yoktu. Sola yürüdü, yoktu.

"Balonum, neredesin?" diye bağırdı. "Bıktım bu senin şakalarından!"

Arandı durdu.

Yoktu balonu.

"Nerdesin balonum?" diye söylendi.

İçine korku dolmuştu.

Ağlayacak gibiydi.

Elindeki pastayı fırlatıp koşmaya başladı.

Nereden çıkmıştı onca çocuk? Bir anda nasıl da çoğalmışlardı? Onbeş çocuk, kırmızı bir balonun ardında çığlıklar atarak koşuyorlardı.

İçlerinden biri, elinde tuttuğu uzun sopayı savurup duruyor, ipin ucunda korkuyla titreyen kırmızı balona pat pat vuruyordu.

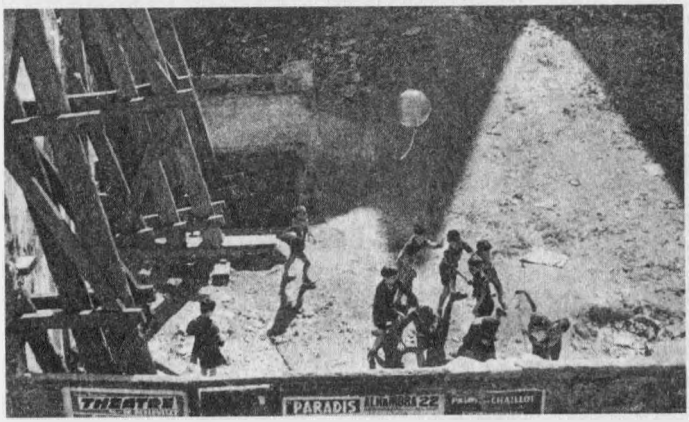

Çocuklar, birer ikişer taş bir duvara tırmanıp öte yandaki boş arsaya atladılar.

Balonu tutan çocuk, yerde bulduğu uzunca bir sicimi balonun ağzına bağladı. Salıverdi ipi. Balon şimdi daha da yükseğe çıkmıştı. Kendi küçük beyaz ipi de boşlukta sallanıp duruyordu.

Bu uzun ip, balon için biraz olsun umut demekti. Hiç olmazsa o çocuğun elindeki uzun sopa artık erişemiyordu ona. Atılan taşlar da yerini bulmuyordu.

Çocuklardan biri sapanıyla nişan aldı, ama savurduğu taş boşlukta uçup gitti. Vuramamıştı balonu.

Paskal, deli gibi koşarken, birden sağdaki taş duvarın ötesinde, tepede, korku içinde çırpınan balonunu gördü.

"Balonum, alçal biraz!" diye seslendi Paskal.

Balon da görmüştü Paskal'ı. Sevinçle titredi. Sağından solundan geçen taşlardan kendini korumaya çalışarak duvara yaklaştı.

"Balonum, alçal biraz!" diye seslendi Paskal.

Balon, bağlı olduğu uzun ipin ucunda, kendini duvarın dışına, sokağa doğru çekmeye çalıştı. Yavaş yavaş alçalıyordu şimdi.

Paskal, sarkan küçük beyaz ipin ucunu ilk zıplayışta yakaladı, balonunu aşağıya çekti. Kalın uzun ipi de tutmuştu. İki eliyle sıkı sıkı sarıldı ipe.

Duvarın ötesindeki çocuklar, ne olduğunu anlayamamışlardı. Üç dört çocuk, yapışıp ipi çekmeye çalıştılar. İp bir yere takılmış gibiydi. Ağırlaşmıştı. Çektiler, çektiler. Az sonra çektikleri ipin ucunda kırmızı balonla Paskal'ın yüzü de göründü duvarın üstünde.

Paskal'ın ayakları yerden kesilmiş, sımsıkı tuttuğu iple birlikte duvarın üstüne çe-

ADIS ALHAMBRA 22
JORGE MISTRAL
GLORIA MARIN
LE
BALLET
LE DROIT
DE NAI
BIN'S

kilmişti.

İp kopuverdi.

Paskal, tuttuğu balonuyla duvarın dibine düştü.

Duvarın ötesinde ipe asılan dört çocuk da kıçüstü yere düştüler.

Paskal, kalkıp ipinden tuttuğu balonuyla kaçmaya başladı.

Çocuklar duvarın üstüne çıkmışlardı bile.

Birer birer yola atladılar. Koşmaya başladılar.

Paskal nereye gittiğini bilmeden vargücüyle koşuyordu.

Sağa saptı. Bir bahçeydi burası. Bahçenin dört bir yanı yüksek demir parmaklıklarla çevriliydi. Koşarak geçti bahçeyi. Parmaklığın önüne gelince balonunun ipini salıverdi.

"Balonum, yüksel!" diye bağırdı.

İki demir çubuğun arasına önce başını soktu, yan döndü, yamyassı olup güçlükle geçti parmaklığın ötesine.

Balon, parmaklığın berisinde bekliyordu. Durumu kavrayamamıştı.

Çocuklar yetişmişlerdi.

"Yukarı çık! Yukarı çık!" diye bağırdı Paskal. "Üstten geçeceksin!"

Balon, söyleneni geç de olsa anlamıştı. Birden fırladı, parmaklıkların üstünden aşıp Paskal'a sokuldu.

Paskal uzanıp tuttu ipinden, yine koşmaya başladı.

Çocuklar, parmaklıkların arasından geçemeyeceklerini anlayınca güçlükle parmaklıklara tırmanıp üstünden birer ikişer sokağa atladılar.

Nereye koştuğunu bilemiyordu Paskal. Nasıl kurtulacaktı bu çetenin elinden?

Parke taşlarla döşeli bir ara sokağa saptı. Hiç geçmediği yerlerdi buralar.

Birden yolun solunda açık bir kapı gördü. Döndü, içeri daldı.

Off, ne şanssızlıktı. Koca bir adam, elindeki süpürgesini savurarak Paskal'ın üzerine yürüdü. Süpürge az kalsın kafasına inecekti Paskal'ın. Kendini güçlükle attı dışarı. Çok korkmuştu.

Genişçe bir sokağa çıkacakken, çocukları karşısında görünce neye uğradığını anlayamadı. Dönüp kurtulmaya çalıştı.

Çocuklar çok yakınındaydılar şimdi.

Birden dar bir geçit çıktı karşısına. İki yüksek taş duvarın arasında uzanan, ancak bir kişinin geçebileceği daracık bir geçitti burası.

İpin ucundaki balon, bir o yana bir bu yana savruluyor, kendini taş duvarlara çarpıp duruyordu.

Birden karşılarına çıkan şişman bir kadın, Paskal'ın bütün umutlarını siliverdi. İki elinde taşıdığı iki dolu fileyle, kadın geçiti kapatmış gibiydi.

Paskal, yana çekilip sırtını duvara yapıştırdı. Balonunu da yükseğe kaldırdı. Kadı-

nın geçmesini bekledi.

Şişman kadın, sürünerek geçti yanından.

Oh, kurtulmuştu.

Çocuklar hep birlikte kadını aşmaya çalıştılar. Çarpıştılar. Kadın çok kızdı çocuklara. Neden sonra akıl edip birer birer duvara yapışıp geçtiler yanından.

Daracık geçitin sonuna gelmişti Paskal.

Geniş bir sokak çıkmıştı karşısına. Tam köşeyi dönüp sağa sapacakken bir sürü çocuğu karşısında bulunca, dönüp sola doğru koşmaya başladı.

Bu kez yokuş yukarı koşuyordu.

Arkasından gelen çocukların ayak sesleri gittikçe yaklaşıyordu.

Çok yorulmuştu Paskal.

Ayakları güçlükle taşıyordu onu.

Kalan son gücüyle yokuşun başına gelip de düzlüğe çıkınca her şeyin bittiğini anladı.

Buğday sapları gibi sıralanmış bir sürü çocuk sanki onu bekliyorlardı.

Ellerinde taşlar, sapanlar vardı.

Atılan taşlar başının üstünden geçip gidiyordu.

Elindeki ipin titrediğini anladı. Tepesin-

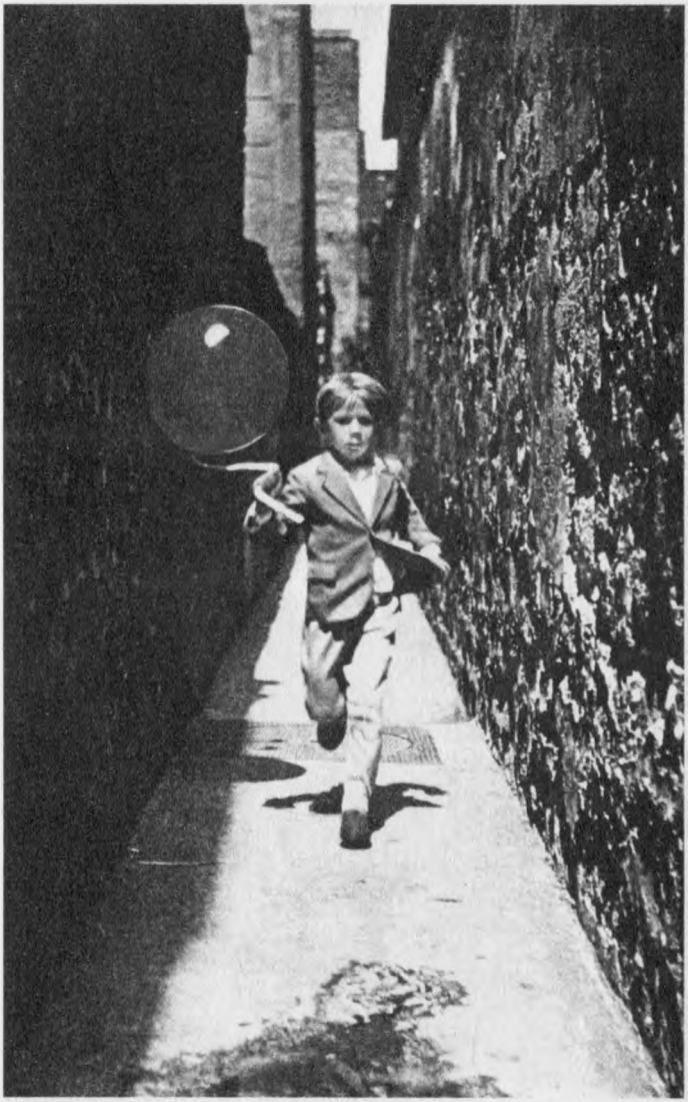

Kırmızı Balon

81/6

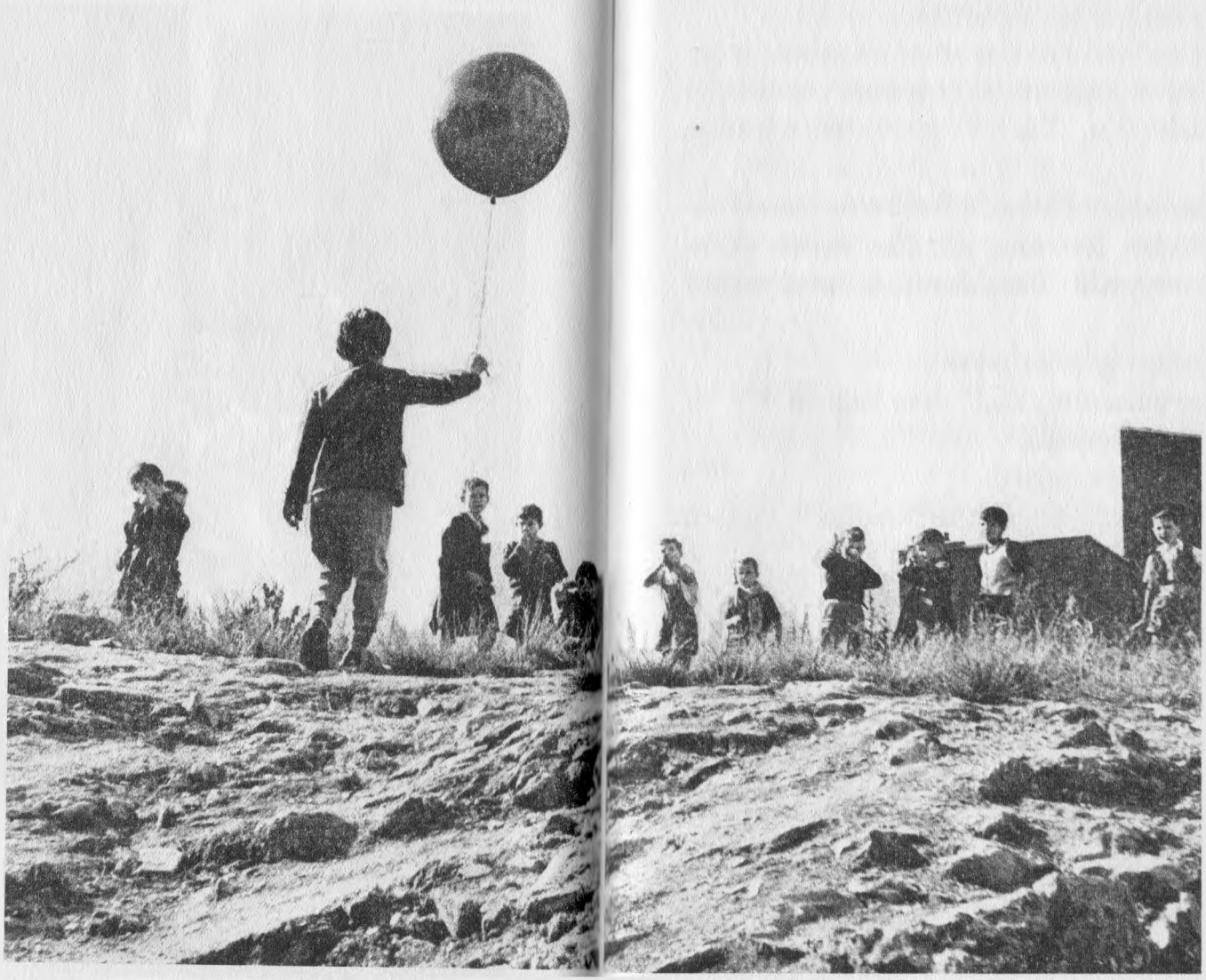

deki balon korku içindeydi.

Arkasından kovalayanlar da gelmişlerdi.

En iyisi, karşısındaki taş atan çocukların içine dalmaktı. Yürüdü çocukların üstüne doğru.

Yakaladılar Paskal'ı. Kollarına bacaklarına sarıldılar. Karnına, yüzüne, sırtına yumruklar iniyordu. Bacaklarını tekmeliyorlardı.

Balonun ipini salıverdi.

"Kaç balonum, kaç!" diye bağırdı.

Balon şaşırmıştı.

"Kaç!" diye bağırdı.

Balon biraz yükselmiş, boşlukta öylece duruyordu.

Çocuklar Paskal'ı bırakmışlardı şimdi.

Atılan taşlar balonu iyice şaşkına çevirmişti.

İri bir çocuk, sapanına yerleştirdiği yuvarlak büyük bir taşı, nişan alıp balona fırlattı.

"Ah!" dedi Paskal.

"Ah!" diyen kendisi mi oldu, balondan mı çıktı bu ses, anlayamadı.

Taş, balonu tam ortasından vurmuştu.

Taş kendi yüzüne çarpmış gibi acı duydu Paskal.

Balon havada taşın vuruşuyla savruldu, sonra durdu.

Çocukların da sesi kesilmişti.

Paskal donup kalmıştı olduğu yerde.

Balon, küçük bir fısıltıyla boşlukta kıpırdamadan duruyor, acı içinde yavaş yavaş alçalıyordu.

Paskal, balonunun küçülmekte olduğunu gördü.

Rengi de gittikçe koyulaşıyordu balonun.

O pırıl pırıl parlaklığı uçup gidiyordu.

"Balonum, sönme!" diye inledi Paskal.

Balon sönüyordu. Havada duracak gücü kalmamıştı.

Yavaş yavaş küçüldü, yavaşça indi yere. Acıyla çöktü toprağın üzerine.

Kırış kırış olmuştu yüzü.

Sağa döndü yavaşça.

Kıvrandı acıyla.

Sola döndü.

Durdu.

Yumruk kadar kalmıştı balon.

Paskal, gözleri yaş içinde, sönen, solan,

eriyen balonunun başucundaydı.

Birden bir çocuk belirdi yanında. Tozlu ayakkabısıyla basıverdi balonun üzerine.

Balon patlayıp yırtıldı.

Bir kan lekesi gibi yapıştı toprağın üzerine.

O anda, kentin en büyük parkında, el ele tutuşmuş yürüyen iki küçük kardeş, annelerinin yeni aldığı iki mavi balonu ellerinden kaçırıverdiler.

Kentin bir sokağında yürüyen kısa pantolonlu bir oğlan, yeşil balonunun elinden nasıl kurtulup kaçtığını anlayamadı.

Annesinin kucağındaki küçük sarışın kız, pembe balonunu kaçırıverince ağlamaya başladı.

Bir evin camından beyaz bir balonun fırladığı görüldü.

Baloncu, yeni şişirdiği bütün balonlarının birer birer iplerini çözüp gökyüzüne yükseldiklerini anlayınca deliye döndü.

Parklarda, sokaklarda, damların üzerinde balonlar uçuşuyordu şimdi.

Her kapıdan, açık kalmış her pencere-

den, her köşeden balonlar fırlayıp çıkıyor, bir yerde buluşmak ister gibi hızla uçup gidiyorlardı havada.

Kentin üstü balon bulutlarıyla dolmuştu.

Paskal, ölen balonunun yanına, yere oturmuş, gözlerini dikmiş, acıyla ona bakıyordu.

Balonunun yerde uzanıp kalmış ipini tuttu. İp de ölmüştü. O elinde kıpır kıpır duran ip cansızdı artık. Balonu gibi.

Çevresine bakındı.

Bir tek çocuk kalmamıştı arsada.

Kalan tek canlı, Paskal'dı şimdi. Dünyada canlı kalan tek oydu sanki.

Birden gökyüzündeki balonlara ilişti gözü.

Ne kadar çok balon vardı gökyüzünde.

Öyleyse dünyada kalan son canlı kendisi değildi. Balonlar da vardı dünyada. Başka balonlar.

Renk renk bir sürü balon gökyüzünden kendisine doğru geliyordu.

İçi sevinçle doldu.

Ayağa kalktı.

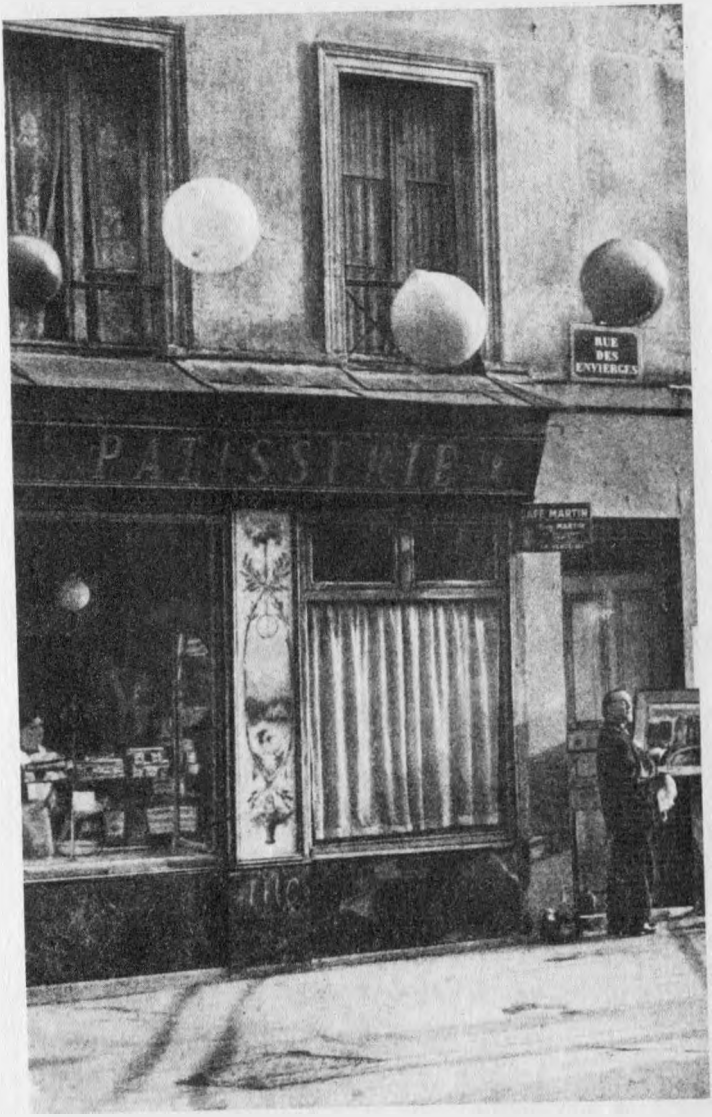
RUE
DES
ENVIERGES

El salladı gelen balonlara.

Tepesindeydiler şimdi.

Hepsinin altında beyaz ipler sarkıyordu.

Sanki Paskal iplerinden tutsun diye balonlar iyice alçalmıştı.

Paskal iplere uzanıyor, bir bir tutuyordu ipleri.

İlk tuttuğu, sanki az önce ölen kendi kırmızı balonuydu.

Sonra mavi bir balon.

Sonra yeşil bir balon.

Sonra sapsarı pırıl pırıl bir balon.

"Balonlarım!" dedi Paskal.

Beyaz bir balon.

Mavi, sarı, yeşil, turuncu, mor, kırmızı, beyaz, pembe.

Her uzanışında yeni bir balonun ipini tutuyordu.

Avuçları iplerle dolmuştu Paskal'ın.

Hemen tepesinde balonlardan oluşmuş kocaman bir bulut vardı sanki.

Çevresi balonla dolmuştu. Başına konan, yüzüne sürünen, ayaklarına, kollarına sokulan bir sürü balon.

Ayaklarının yerden kesildiğini anlamadı bile.

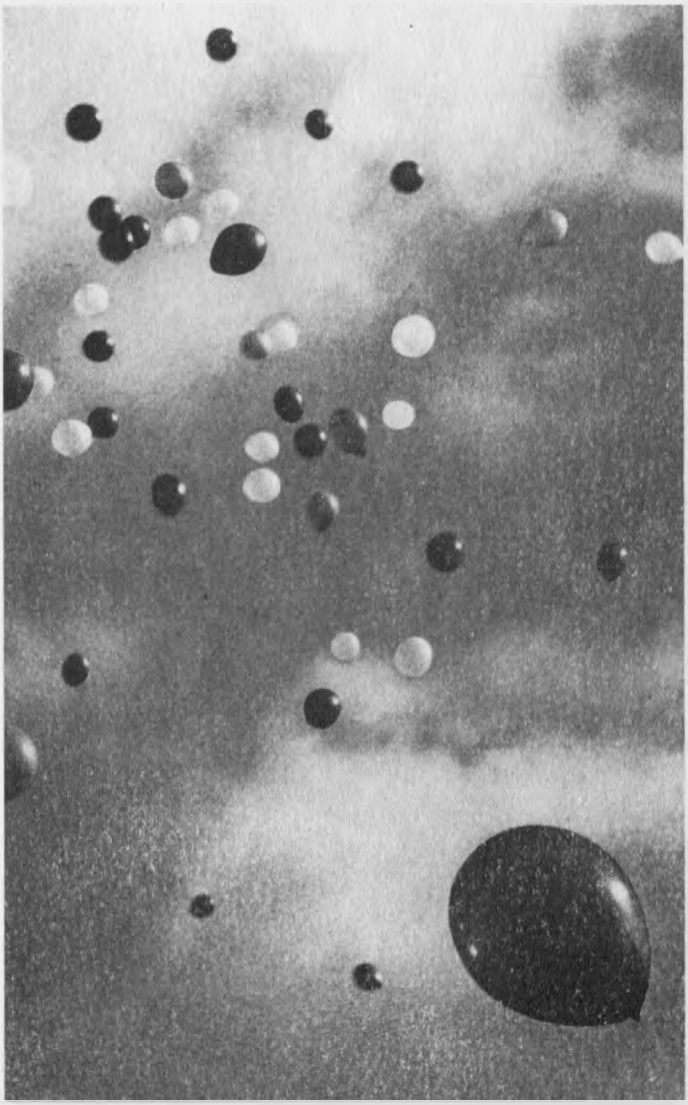

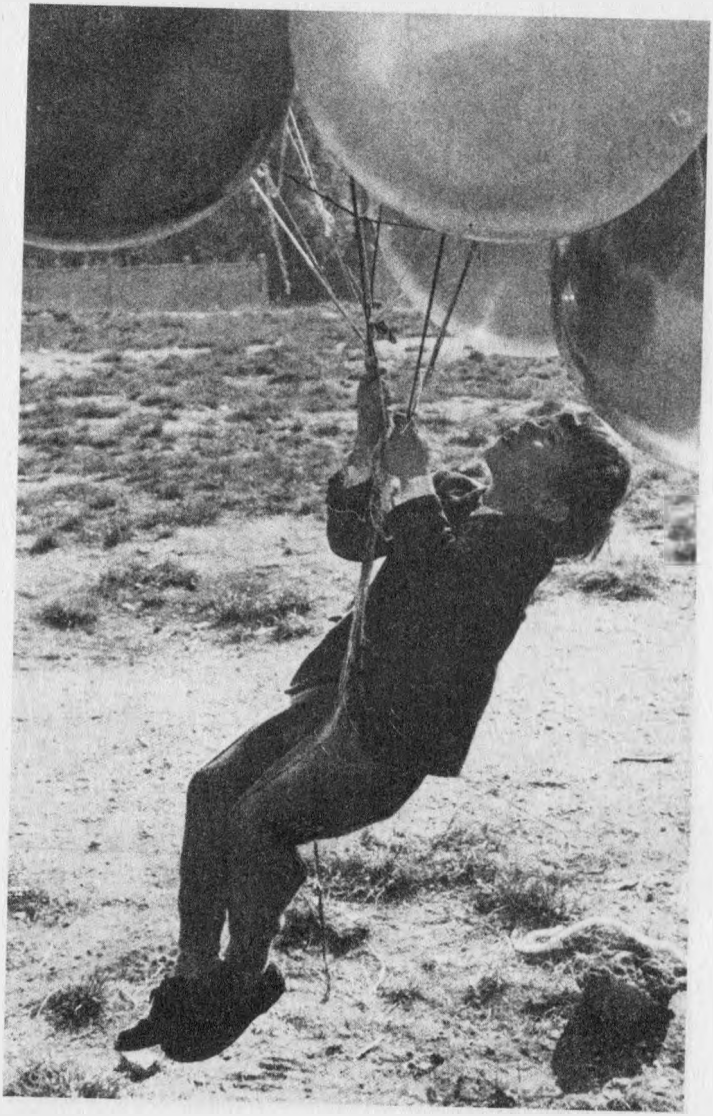

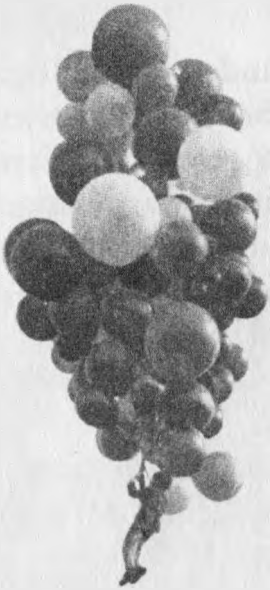

Balonlarla birlikte yükselmeye başladığını anlamadı Paskal.

Uçmakta olduğunu anlamadı.

Kırmızı balonunun sönüp öldüğü boş arsa, sokak, evler, başka sokaklar, başka evler, bütün kent aşağıda kalmıştı.

Kentin üstünden yavaşça uçup geçtiler.

İnsanlar, çocuklar, başlarını kaldırmışlar, üstlerinden geçen balonların uçurduğu küçük çocuğu izliyorlardı şaşkınlıkla.

Bütün bu insanların içlerinde, eksilen, yok olan, yiten bir şey vardı. Balonlarla birlikte uçup giden bir şey.

Tek balon kalmamıştı kentte. Hepsi uçup gidiyordu.

Bütün o insanlar, o uçup giden, yok olan şeyin ne olduğunu anlamaya başlamışlardı şimdi.

Yüzlerce balonun taşıdığı küçük çocuk, masmavi aydınlık bir gökyüzünde, küçücük bir nokta gibi kalmıştı.

Daha aydınlık, daha mavi başka bir dünyanın yolcusuydular artık.

Gökyüzünde küçüldüler, küçüldüler.

Sonunda görünmez oldular.

SON

Erdal Öz

KIRMIZI BALON

CAN ÇOCUK

Fransız film yönetmeni *Albert Lamorisse*'in çocuklar için yarattığı ***Kırmızı Balon*** adlı filmi ilk gördüğümde 20 yaşındaydım. İlerleyen yıllar içinde birkaç kez daha gördüm. Son olarak da video kopyası geçti elime. Her izleyişimde o çocukça hüznü yeniden yaşadım. Filmin kahramanı küçük *Pascal*, filmin bir yerinde 'balon' diye seslenir. Filmdeki tek konuşma da budur. Video bantı günlerce, kare kare izledim; ince ince notlar aldım; sonra da geçtim makinenin başına, bu kitabı yazdım. Bu güzel filmin yazılı bir öyküsü yoktu. Ama şimdi var. Elinizdeki kitap, *Albert Lamorisse*'in yarattığı ***Kırmızı Balon*** adlı filmin kitabıdır; sevgili küçük *Pascal* ile kocaman *Kırmızı Balon*'un yazılı öyküsüdür. Yazarken, bir amacım da, kitabı, filmin yaratıcısı *Albert Lamorisse*'e göndermek, onu şaşırtmaktı, sevindirmekti. Artık onun yaşamadığını nereden bilebilirdim. Bu büyük ustanın, hem de yine çocuklar için yeni bir filmin çekimi sırasında bir helikopter kazasında ölmüş olduğunu öğrenince çok üzüldüm. Çok sevdiğim bu kitabımı, onun filminden aldığım birkaç fotoğrafla süslemekten kaçınmadım. Altında yattığı toprak yığınından gökyüzüne renk renk balonlar uçuran sevgili *Albert Lamorisse*'e adıyorum bu kitabımı. Toprağına balonlar yağsın.

ERDAL ÖZ

ISBN 975-510-143-8

http://www.canyayinlari.com

KDV İÇİNDEDİR